Budgetforslag for Klima- og Miljøudvalget

Budgethæfte til udvalgsmøde den 23. april 2020

VIBORG KOMMUNE

Indhold

1. Indledning 3
1.1. Formålet med budgethæftet 3
1.2. Temaer i årets budgetlægning 3
1.3. Hvad indeholder budgethæftet? 3
2. Spilleregler for budgetlægningen 4
2.1. Drift og anlæg 4
2.2. Særligt om anlæg 4
3. Indsatsområder og nye initiativer ift. sammenhængsmodellen 5
4. Budgetrammer 6
5. Forslag til driftsbudget 7
5.1. Udfordringer 8
5.2. Driftsønsker 9
5.3. Finansiering 10
6. Budgetforudsætninger i driftsbudgettet 11
6.1. Aktivitetstal 11
6.2. Øvrige budgetforudsætninger 11
7. Forslag til anlægsbudget 12
7.1. Teknisk tilretning af anlægsbudgettet 12
7.2. Forklaring af større tekniske ændringer 13
7.3. Nye anlægsønsker inkl. finansiering 14
7.4. Afledt drift af anlægsprojekter 17

1. Indledning

1.1. Formålet med budgethæftet

Formålet med budgethæftet er at skabe et samlet overblik over udvalgets forslag til drifts- og anlægsbudget. Formålet er desuden at lave et let genkendeligt materiale, der gør det let at læse budgetforslagene på tværs af udvalg. Ved brug af hæftet får borgere, politikere og embedsmænd den samme indgang til indholdet af budgetforslaget, hvorfor man kan drøfte tal og beskrivelser på samme grundlag.

1.2. Temaer i årets budgetlægning

Temaer vil løbende blive drøftet i forbindelse med udvalgets møder om budget 2021-2024, herunder initiativer i forhold til sammenhængsmodellen.

1.3. Hvad indeholder budgethæftet?

Denne udgave af budgethæftet er til møde i Klima- og Miljøudvalget den 26.03.2020.

På mødet skal udvalget drøfte følgende:

- Temaer i årets budgetlægning
- Driftsønsker + anslået beløb
- Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Inde i budgethæftet er der lavet en historik, så det ses, hvad der er nyt, og hvornår udvalget sidst behandlede de forskellige emner.

2. Spilleregler for budgetlægningen

Økonomi- og Erhvervsudvalget vedtog på mødet den 19. februar 2020 (sag nr. 17) spillereglerne for årets budgetlægning, som er beskrevet nedenfor.

2.1. Drift og anlæg

Udvalgene finansierer som hovedprincip selv økonomiske udfordringer og nye tiltag på drifts- og anlægsbudgettet.

Demografi på ældre-, social-, dagtilbuds- og skoleområdet er udpeget som en særlig budgetudfordring, som byrådet vil forsøge at finde finansiering til i budgetlægningen. Øvrige budgetudfordringer og nye tiltag skal det enkelte fagudvalg selv finansiere inden for eget budget.

Hvis et udvalg har budgetudfordringer, som udvalget ikke selv kan finde finansiering til (både drift og anlæg), skal disse præsenteres for byrådet på plankonferencen den 2.-3. april. Økonomi- og Erhvervsudvalget tager den 17. juni stilling til, hvilke eventuelle budgetudfordringer, der skal findes finansiering til i budgetlægningen.

Finansiering af eventuelle resterende budgetudfordringer, drøfter de politiske udvalg på augustmøderne.

Der skal i 2021 findes reduktioner for en halv procent af serviceudgifterne svarende til 19,7 mio. kr. Opgaven med at finde disse reduktioner er forankret i Økonomi- og Erhvervsudvalget. Som udgangspunkt skal det enkelte fagudvalg derfor ikke selv indregne reduktionsforslag i sit budgetforslag. Hvis et fagudvalg selv finder reduktioner i budgetlægningen, vil gevinsterne herved tilfalde udvalgsområdet og kunne finansiere evt. udfordringer eller nye tiltag.

Udvalgenes servicerammer er derfor ikke reduceret hverken i 2021 eller i overslagsårene. I stedet er der indlagt årlige reduktioner på en halv procent af serviceudgifterne i 2021-23 i en central pulje under Økonomi- og Erhvervsudvalget.

2.2. Særligt om anlæg

Nye anlægsprojekter, som ikke indgår i byrådets budgetlægning, skal udvalgene selv finansiere ved bortfald, reduktion eller udskydelse af eksisterende anlægsprojekter til 2025.

- Projekter kan ikke fremrykkes til 2020 for at finde finansiering, idet den statslige ramme også er under pres i 2020.
- Det er muligt at udskyde anlægsprojekter til 2025 for at finde fuld finansiering af nye anlægsprojekter.

Eksempel 1: spilleregel ikke overholdt

Anlægsprojekt	2021	2022	2023	2024
Nye ønsker				
Nyt anlægsønske		10.000		
Finansiering				
Eksisterende projekt		-10.000	10.000	0
I alt	**0**	**0**	**10.000**	**0**

Spilleregel ikke overholdt

Eksempel 2: spilleregel overholdt

Anlægsprojekt	2021	2022	2023	2024	2025
Nye ønsker					
Nyt anlægsønske		10.000			
Finansiering					
Eksisterende projekt		-10.000			10.000
I alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**10.000**

Spilleregel overholdt

3. Indsatsområder og nye initiativer ift. sammenhængsmodellen

Nedenfor beskrives først de eksisterende indsatsområder, som understøtter sammenhængsmodellens forskellige temaer. Det er ikke nødvendigvis en udtømmende beskrivelse af samtlige initiativer.

I det omfang udvalget har nye initiativer på vej til budget 2021-24 beskrives de herefter.

Nærmere beskrivelse af nye initiativers indhold og økonomi fremgår af budgethæftes afsnit 5.2 Driftsønsker og 6.2 Anlægsønsker.

Indsatsområder

Uddannelse & Læring
Revas afholder arrangementer og bidrager til læring om bæredygtige løsninger og hvordan man passer bedre på naturen. Derudover afholdes der rundvisninger på affaldscentre og genbrugsstationer.

Oplevelser & Fællesskaber
Der udvikles naturområder og skabes adgang for borgere, der kan danne ramme for oplevelser og fællesskaber.

Bæredygtighed
Der arbejdes ift. at understøtte en bæredygtig udvikling i hele Viborg kommunen. Der laves indsatser, der skal fremme en mere miljørigtig transport og mobilitetsstruktur i Viborg Kommune. Desuden vil man understøtte indsatser, der fremmer en ren natur – herunder rent drikkevand og en øget biodiversitet. Der skal ligeledes arbejdes målrettet på at sikre en fortsat landdistriktsudvikling og borgerinddragelse ift. de lokale udviklingsplaner.

Vækst & Socialt ansvar
Intet.

Sundhed
Der arbejdes med at fastholde og forbedre Viborg Kommunes natur og borgernes sundhed ved at forurening søges minimeret og drikkevandets kvalitet sikres.

Nye initiativer til budget 2021-24 (Uddybes i afsnit 7.3)

Initiativ nr. 1

- Energitjek private boliger

Initiativ nr. 2

- Grønne lokalområder

Initiativ nr. 3

- Strategi for el- og gasinfrastruktur – udbygge infrastrukturen til el- og gasbiler (f.eks lade- og gasstationer)

Initiativ nr. 4

- Grønt virksomhedsregnskab

4. Budgetrammer

Nedenfor ses de økonomiske rammer, som er udgangspunktet for udarbejdelsen af budgetforslaget.

Budgetrammer (i 1.000 kr. og 2021-prisniveau)

(i 1.000 kr.)	Regnskab 2019	Oprindeligt budget 2020	Korrigeret budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Forsyningsområdet	-1.287	-3.842	-3.843	-4.162	-4.873	-5.588	-5.588
Plan-, natur- og miljøområdet	18.843	17.059	17.080	17.080	17.080	17.082	17.082
I alt	**17.556**	**13.216**	**13.238**	**12.918**	**12.207**	**11.494**	**11.494**

Rammerne er justeret med følgende forhold:

- Kommunernes Landsforenings seneste skøn for pris- og lønudviklingen

5. Forslag til driftsbudget

Forslaget til driftsbudget består af tre hovedelementer: udfordringer, nye driftsønsker og forslag til finansiering af disse. Med de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal udvalget selv finansiere både udfordringer og driftsønsker. Hvis budgettet ikke balancerer kan driftsønsker derfor vælges fra eller nye forslag til finansiering vælges til.

I afsnit 5 opgøres det først, om der totalt er balance i driftsbudgettet.

Dernæst beskrives alle tre delelementer: udfordringer (afsnit 5.1), nye driftsønsker (afsnit 5.2) og forslag til finansiering af disse (afsnit 5.3).

Budgetbalance (i 1.000 kr.)

Afsnit	Forslag	2021	2022	2023	2024
5.1	Udfordringer	0	0	0	0
5.2	Driftsønsker	0	0	0	0
5.3	Finansiering	0	0	0	0
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabellen ovenfor viser, at der i øjeblikket ikke er nævnt evt. udfordringer eller driftsønsker.

Tabellen nedenfor viser, om der er budgetbalance på de enkelte politikområder, når udfordringer, driftsønsker og forslag til finansiering gøres op samlet for hvert politikområde.

Budgetbalance på politikområder (i 1.000 kr.)

Politikområde	2021	2022	2023	2024
Forsyningsområdet	0	0	0	0
Plan-, natur- og miljøområdet	0	0	0	0
I alt	**0**	**0**	**0**	**0**

Tabellen ovenfor viser, at der i øjeblikket ikke er nævnt evt. udfordringer eller driftsønsker.

Definitioner

Udfordringer defineres som ændrede forhold, der vil medføre et økonomiske pres. De vil primært opstå som følge af udefra kommende påvirkninger fx demografi eller ny lovgivning uden fuld finansiering. Sekundært kan udfordringer også være utilsigtede konsekvenser af politiske beslutninger samt driftsmæssige problemer, der ikke kunne forudses.

Driftsønsker defineres som ønskværdige ændringer, som kan gennemføres, hvis det er muligt at finde finansiering. Det kan eksempelvis være serviceforbedringer eller kvalitetsforbedringer.

Det gælder som princip, at udfordringer skal håndteres før ønsker.

5.1. Udfordringer

Nedenfor beskrives de udfordringer, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Udfordringer i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Udfordring	2021	2022	2023	2024	Understøttelse af sammenhængsmodellen	Senest drøftet
Forsyningsområdet							
1							
2							
3							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
Plan-, natur- og miljøområdet							
4							
5							
6							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
	Udfordringer i alt	**0**	**0**	**0**	**0**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde 1

AD ?) **Overskrift**
…….
AD ?) **Overskrift**
……..

Politikområde 2

AD ?) **Overskrift**
…….
AD ?) **Overskrift**
……..

5.2. Driftsønsker

Nedenfor beskrives udvalgets driftsønsker, dvs. nye initiativer/tiltag, som der skal findes finansiering til i budgetforslaget.

Driftsønsker i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Driftsønske	2021	2022	2023	2024	Understøttelse af sammenhængsmodellen	Senest drøftet
Forsyningsområdet							
1							
2							
3							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
Plan-, natur- og miljøområdet							
4							
5							
6							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
	Driftsønsker i alt	**0**	**0**	**0**	**0**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde 1

AD ?) **Overskrift**
…….
AD ?) **Overskrift**
……..

Politikområde 2

AD ?) **Overskrift**
…….
AD ?) **Overskrift**
……..

5.3. Finansiering

Nedenfor beskrives de finansieringsforslag, som skal finansiere udvalgets udfordringer og driftsønsker.

Finansiering i budgetforslaget (i 1.000 kr.)

Nr.	Finansiering	2021	2022	2023	2024	Beskrivelse	Senest drøftet
X-området							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
Y-området							
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**		
	Finansiering i alt	**0**	**0**	**0**	**0**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Politikområde 1

AD ?) **Overskrift**
…….
AD ?) **Overskrift**
……..

Politikområde 2

AD ?) **Overskrift**
…….
AD ?) **Overskrift**
……..

6. Budgetforudsætninger i driftsbudgettet

Der redegøres nedenfor for de væsentligste budgetforudsætninger.

6.1. Aktivitetstal

Aktivitetstal

Aktivitet	Regnskab 2019	Budget 2020	Budget 2021

6.2. Øvrige budgetforudsætninger

Ressourcetildelingsmodeller

Pris- og lønfremskrivninger

Takster

Demografi

7. Forslag til anlægsbudget

7.1. Teknisk tilretning af anlægsbudgettet

Som en del af budgetforslaget, skal udvalget aflevere et teknisk tilrettet anlægsbudget korrigeret for tekniske ændringer. Formålet med den tekniske tilretning er, at budgettet afspejler en realitisk tidsplan. Nedenfor ses først det vedtagne budget og dernæst budgettet efter tekniske ændringer. Bemærkninger til de enkelte projekter kan ses på dette link.

Anlægsbasisbudget (i 1.000 kr. og 2021-prisniveau)

		VEDTAGET BUDGET					BUDGET EFTER TEKNISKE ÆNDRINGER					
Nr.	Anlægsprojekt	2021	2022	2023	2024	I alt	2021	2022	2023	2024	2025	I alt
1	Kommunal vandhandleplan Ormstrup Sø	570				570	570					570
2	Indsatsplan for klimatilpasning - Ramme	1.299	1.033	569	569	3.470	1.299	1.033	569	569		3.470
3	Udtagning af lavbundsarealer og naturgenopretning bl.a. i Nørreådalen	3.087	1.523			4.610	3.087	1.523				4.610
4	Pulje til mindre anlægsbehov - Ramme	1.013	1.013	1.013	1.013	4.052	1.013	1.013	1.013	1.013		4.052
5	Indsats til forbedring af vandkvalitet i Viborgsøerne		-147	-147		-294	-	-	-	-		-
6	Naturgenopretningsprojekt for Søndre Mose	150				150	150					150
7	Udvikling af Viborg Naturpark - Ramme	464				464	464					464
8	Faunapassage ved Bro Mølle	985				985	985					985
9	Vådområdet Skjern Hovedgaard, realisering	1.198				1.198	1.198					1.198
		-1.615				-1.615	-1.631					-1.631
10	Natura 2000 og vandplanprojekter - Ramme		7.960	7.362	7.362	22.684	2.176	7.960	7.362	7.362		24.860
			-7.926	-7.347	-7.362	-22.635	-2.176	-7.960	-7.362	-7.362		-24.860

11	Natura 2000 og vandplanprojekter (2019)	90				90	90					90
		-1.455	-557			-2.012	-1.455	-557				-2.012
12	Natura 2000 og vandplanprojekter (2020)	7.896	4.072			11.968	575	6.738	2.479			9.792
		-889	-10.032	-2.884		-13.805	-1.188	-3.308	-7.133			-11.629
13	Vandplanprojekter 2014	-5.501				-5.501	-5.501					-5.501
14	Pulje til samarbejde om grundvandsbeskyttelse og udvikling af rekreative muligheder	75	75			150	75	75				150
15	Pulje til initiativer, der sikrere bier, bestøvning og biodiversitet	507	507	507	507	2.028	507	507	507	507		2.028
16	Pulje til beskyttelse af drikkevand og udvikling af rekreative muligheder	507	507	507	507	2.028	507	507	507	507		2.028
17	Løbende spildevandsplanlægning - Ramme	257	257	257	257	1.028	257	257	257	257		1.028
	Anlægsbudget i alt	**8.638**	**-1.715**	**-163**	**2.853**	**9.613**	**1.002**	**7.788**	**-1.801**	**2.853**	**0**	**9.842**
	Nettoændring til anlægsbudget i alt						**-7.636**	**9.503**	**-1.638**	**0**		**229**

* På nuværende tidspunkt består det vedtagne budget af det vedtagne budget korrigeret for tillægsbevillinger og overførsler fra 2019.
Der gøres opmærksom på, at der i øjeblikket (primo april 2020) arbejdes på at fremrykke anlægsprojekter til 2020 og 2021 jfr. den aftale, der er indgået mellem regeringen og KL i forhold til at afbøde noget af den økonomiske virkning af Corona-krisen for entreprenører og håndværkere. Det må derfor forventes, at der senere kommer ændringer til beløbene, der er vist for anlæg i oversigten.

7.2. Forklaring af større tekniske ændringer

Nedenfor ses en kort forklaring af større tekniske ændringer:

AD 1) **Projektnavn**
Tekst
AD 2) **Projektnavn**
Tekst

7.3. Nye anlægsønsker inkl. finansiering

Nedenfor ses udvalgets forslag til nye anlægsønsker inkl. forslag til finansiering af disse. Efter de spilleregler, som Byrådet har vedtaget, skal alle nye anlægsønsker være fuldt finansierede i det enkelte år ved bortfald eller reduktion af allerede vedtagne anlægsprojekter.

Nye anlægsønsker inkl. finansiering (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2021	2022	2023	2024	2025	Understøttelse af sammenhængsmodellen	Senest drøftet
Nye ønsker								
1	Løbende revision af vandløbsregulativer	750	550	470	470	470		26. marts
2	Energitjek private boliger	330	250	250	250	250	Projektet vil understøtte visionen omkring bæredygtighed og er en del af den Grønne Omstilling.	26. marts
3	Grønne lokalområder	200					Projektet vil understøtte visionen omkring bæredygtighed og er en del af den Grønne Omstilling.	26. marts
4	Strategi for el- og gasinfrastruktur til transport	200					Projektet vil understøtte visionen omkring bæredygtighed og er en del af den Grønne Omstilling.	26. marts
5	Grønt virksomhedsregnskab	100	50	50	50	50	Projektet vil understøtte visionen omkring bæredygtighed og er en del af den Grønne Omstilling.	26. marts
Finansiering								
6	Kommunal vandhandleplan Ormstrup Sø	-570						26. marts
7	Pulje til samarbejde om grundvandsbeskyttelse og udvikling af rekreative muligheder	-75	-75					26. marts
8	Pulje til optimering af privat energiforbrug	-335						26. marts
9	Pulje til grøn omstilling	-600	-2.000	-2.000				26. marts
	I alt	**0**	**-1.225**	**-1.230**	**770**	**770**		

* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

Tabellen viser, at der ikke er fundet fuld finansiering i de enkelte år.

AD 1) **Løbende revision af vandregulativer**
Vandløbsloven inddeler vandløbene i to klasser – offentlige og private vandløb. Viborg Kommune har som vandløbsmyndighed pligt til at udarbejde og revidere regulativer for offentlige vandløb. Der skal i et regulativ være fastsat bestemmelse for revisionen af et regulativ. Denne bestemmelse skal sikre, at det med jævne mellemrum vurderes, om regulativet bør justeres, bl.a. som følge af ændringer i regulativets forudsætninger, herunder i plangrundlaget.

Viborg Kommune har i dag 92 offentlige vandløb med en samlet længde på ca. 450 km, flere af disse vandløb er grænsevandløb til andre kommuner. De gældende regulativer i Viborg Kommune er udarbejdet i de tidligere 9 kommuner og Amtet. Nogle af de nuværende vandløbsregulativer er udarbejdet i 1990'erne, mens andre regulativer er meget ældre. Forvaltningen er påbegyndt revisionen af kommunens regulativer og bl.a. nyopmålt en væsentlig del af de kommunale vandløb, men der resterer stadig en stor opgave med udarbejdelse af nye regulativer.

Beløbet skal dække løbende administrative omkostninger til revision af vandløbsregulativer samt udgifter i den forbindelse til kontrolopmåling af vandløbenes dimensioner

AD 2) **Energitjek private boliger**
Beløbet skal dække 125 energicheck af private boliger.

AD 3) **Grønne lokalområder**
Beløbet anvendes til et pilotprojekt, der i sammenhæng med udarbejdelse af en Lokal UdviklingsPlan undersøger potentialet for energieffektivisering og omstilling i et lokalområde.

AD 4) **Strategi for el- og gasinfrastruktur til transport**
Beløbet anvendes til udarbejdelse af en strategi og en handleplan for udbygning af infrastrukturen til el og gasbiler i Viborg Kommune.

AD 5) **Grønt virksomhedsregnskab**
Udarbejdelse af CO2-regnskab for kommunens samlede drift.

AD 6) **Kommunal vandhandleplan**
Miljøstyrelsen har den 30. januar 2020 truffet afgørelse om, at der gives Viborg Kommune afslag til gennemførelse af sørestaurering af Ormstrup Sø med henvisning til, at ansøgningen er 4,1 gang større end referenceværdien og derfor ikke vurderes at være omkostningseffektiv. Miljøstyrelsen har på den baggrund fritaget Viborg Kommune for pligten til at gennemføre indsatsen i henhold til vandområdeplanens indsatsprogram, indtil der eventuelt foreligger nye og mere omkostningseffektive metoder.

AD 7) **Pulje til samarbejde om grundvandsbeskyttelse**
Puljen er erstattet af Pulje til beskyttelse af drikkevand og udvikling af rekreative muligheder.

Restfinansieringen af anlægsønsket i perioden 2021-2025 kan findes ved uforbrugte anlægsmidler i 2020 på "Kommunal vandhandleplan Ormstrup Sø", 500.000 kr. og "Indsats til forbedring af vandkvalitet i Viborgsøerne" 1.518.000 kr.

7.4. Afledt drift af anlægsprojekter

Nedenfor ses, hvad anlægsprojekterne medfører af afledte driftsudgifter, som ikke er indeholdt i det vedtagne driftsbudget. Der kan både være tale om afledt drift af nye anlægsønsker og afledt drift af eksisterende projekter.

De afledte driftsudgifter er indregnet i forslaget til driftsbudget under budgetudfordringer.

Afledt drift af anlægsprojekter (i 1.000 kr.)

Nr.	Anlægsprojekt	2021	2022	2023	2024	2025	Beskrivelse	Senest drøftet
Forsyningsområdet								
1								
2								
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		
Plan-, natur- og miljøområdet								
3								
4								
	I alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		
	Afledt drift i alt	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		

)* Alle nye tal siden sidste udvalgsmøde er farvemarkeret

AD 1) **Projektnavn**
Tekst
AD 2) Projektnavn
Tekst